

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår ref:
22/00512-1

Saksbehandler:
Camilla Kayed

Dato:
20. juni 2022

Ny boligsosiallov og husleieloven – Barneombudets innspill og anbefalinger

Barneombudet takker for møte med statssekretær Nancy Porsanger Anti ved Kommunal- og distriktdepartement den 28. mars 2022. Som en oppfølging av møtet ønsker vi å komme med noen konkrete forslag til lovendringer som vil styrke barns rettigheter.

Ny boligsosiallov

Barneombudet er opptatt av at alle barn skal ha en trygg og stabil boligsituasjon. Både Grunnloven § 104 og Barnekonvensjonen art. 27 viser til at staten er forpliktet til å sørge for at barn har en levestandard som gagnar deres utvikling. Forskning viser at bolig er et viktig velferdsgode som har stor betydning for livskvaliteten for barn og for deres utvikling, fritid, skolegang, deres sosiale liv og tilhørighet. Det er et behov for å sikre et bedre barneperspektiv i det boligsosiale arbeidet. Barneombudet mener dette bør sikres ved å regulere hensynet til barn direkte i særlovgivningen.

Barneombudet er derfor glad for at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2020 sendte på høring et forslag til ny boligsosial lov om kommunenes ansvar overfor vanskeligstilte på boligmarkedet. I vårt høringssvar påpekte vi at et pålegg i lov er et riktig virkemiddel for å sikre at kommunene oppfyller sine plikter på det boligsosiale feltet. I tillegg anbefalte vi i høringssvaret at hensynet til barnets beste og barns medvirkning burde reguleres direkte i loven.

Vi vil i denne sammenheng også oppfordre departementet til å se på paragraf 9a i opplæringsloven om retten til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Vi anbefaler at departementet tar inn en liknende bestemmelse i den nye boligsosialloven. Bestemmelsen kan for eksempel lyde: *«Alle barn har rett til en god og trygg bolig og et godt og trygt boligmiljø som fremmer deres helse, trivsel og utvikling».*

Torggata 2-4,
0181 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

Etter vårt syn vil en lovregulering av barns rettigheter føre til økt bevissthet om rettighetene og kunne øke barneperspektivet i det boligsosiale arbeidet. Dette vil også kunne bidra til å sikre at «barnets beste» vurderes individuelt i saksbehandlingen.

Barneombudet oppfordrer departementet til å se på hvordan innarbeiding av barns rettigheter i lovverk har blitt gjort på andre forvaltningsområder. Utlendingsforvaltningen er et godt eksempel på et forvaltningsområde der barneperspektivet nå er godt innarbeidet, til tross for at hensynet til barn tradisjonelt ikke har vært godt ivaretatt i saksbehandlingen. Utlendingsforvaltningens arbeid med å styrke barneperspektivet ble evaluert av Fafo i 2021, hvor det blant annet vises til at endringen i stor grad skyldes en lovfesting av barns rettigheter i særlovgivning.ⁱ Utlendingsloven har nå en rekke bestemmelser hvor hensynet til barnets beste er direkte regulert i loven. Eksempelvis følger det av utlendingsloven § 38 at skal barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i saker som berører barn.

Husleieloven

Etter Barneombudets syn er ikke barn godt nok vernet i den nåværende husleieloven.

Forskning og statistikk viser at mange barn som vokser opp i fattige familier bor under dårlige leieforhold. Problemene som oppstår for leietakere og deres barn er ofte en konsekvens av korte kontraktstider, dårlig kvalitet på boligene og trangboddhet, men også brudd på privatliv og særlig skjevhet i makten mellom utleier og leier.ⁱⁱ

Et trygt og stabilt bosted er en viktig forutsetning for å sikre barn gode levekår og for å kunne oppfylle barns rettigheter på andre viktige områder. **Barneombudet mener derfor at barns rettigheter bør innarbeides i husleieloven for å bedre sikre barn et godt, trygt og stabilt sted å bo.** Videre bør det lovfestes at barn har rett til et bomiljø som fremmer helse og trivsel og det bør i tillegg innføres et kvalitetskrav på boliger for barnefamilier.

Husleieloven er i sin tid skrevet uten hensyn til barn og deres rettigheter. Vi oppfordrer derfor departementet til å foreta en gjennomgang av husleieloven, hvor å sikre barns rettigheter etter barnekonvensjonen er en del av arbeidet.

Oppfølging

Barneombudet ber om skriftlig tilbakemelding fra Kommunal- og distriktsdepartementet på våre innspill og anbefalinger, og vi stiller oss gjerne til disposisjon dersom dere ønsker å diskutere forslagene nærmere.

Dersom dere har spørsmål eller ønsker mer informasjon, kan fagsjef Camilla Kayed kontaktes på e-post: camilla.kayed@barneombudet.no eller telefon 99720866.

Med vennlig hilsen

Torggata 2-4,
0181 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

Mottakerliste

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD)

Kopimottakerliste

Husbanken

ⁱ Fafo-rapport 2021:34. *'Barnefaglig kompetanse i utlendingsforvaltningen'*. En evaluering av utlendingsforvaltningens arbeid med barn og barnefaglig kompetanse, Ragna Lillevik, Nerina Weiss og Lene Christin Holum. <https://fafo.no/en/publications/fafo-reports/barnefaglig-kompetanse-i-utlendingsforvaltningen>

ⁱⁱ Forbrukerrådet, rapport 2021: *'Å leie bolig'* Norske leietakeres erfaringer og ønsker for boligmarkedet. Basert på henvendelsesstatistikk, kvalitative og kvantitative undersøkelser av Forbrukerrådet; Forbrukerrådet rapport 2020: *'Forbrukerutfordringer i det norske leiemarkedet'*. Trygge forbrukere i leiemarkedet; *'Alle trenger et trygt hjem'*. Nasjonal strategi for den sosiale boligpolitikken (2021-2024). Kommunal- og moderniseringsdepartementet 2021; M.fl.